

СТАНОВИЩЕ

от проф. дсн Лилян Сотиров, сек. Генетика, ВМФ
при Тракийски Университет, Стара Загора

За проект на дисертационен труд за придобиване на Образователната и Научна степен доктор “ Изследване на генетична и средова компонента при мъже с репродуктивни смущения ” с автор Спас Димитров Джогулов и научен ръководител проф. д.б.н. Евгения Нешова Иванова.

Представеният ми за рецензиране труд съдържа 175 стандартни машинописни страници, които включват текст, таблици, диаграми, снимки и литературен списък. Цитирани са 275 автора, от които 5 на кирилица, а останалите на латиница. Рецензираният труд третира проблем, който е актуален от научна и практическа гледна точка и представя информация, която макар, че е доста експлоатирана е все още от изключителен интерес както при хората така и при животните. Изследванията в тази област станаха още по-актуални особено, сега когато човешките популации са подложени на сериозни средови въздействия от най-различен характер, които засягат в различна степен репродуктивните способности на човека. От друга страна наследствените фактори на генно и хромозомно ниво също създават репродуктивни проблеми. Във тази връзка считам, че разглежданият научен труд се характеризира с особено голяма актуалност и според мен изследваните проблеми ще останат актуални докато има хора на земята, защото от една страна еволюционното развитие на човека ще се съпътства с появата на нови мутации и от друга страна човека променяйки средата, в която живее, за съжаление не винаги в най-здравословна насока, ще си създава все повече проблеми включително и репродуктивни. Литературният преглед и богат и добре анализиран. На тази база целта е добре обоснована и са поставени реалистични задачи. Методичната част е впечатляваща – изследвани са голям брой хора (1540), използвани са както класически така и молекулярногенетични методи за изследване, които са дали възможност за по-пълна оценка на изследвания материал. Използваните методи са много подробно описани, което позволява възпроизводство на целия експеримент. Получените резултати са обединени с тяхното обсъждане, което дава възможност на четящите да направят пряка асоциация с постиженията на други автори. Някои от резултатите са впечатляващи и дори стряскащи. Позволявам си да цитирам някои от тях, които показват, „че сред мъжете, страдащи от азооспермия 16% са пушачи, 11,1% – употребяващи алкохол, 8% – приемащи медикаменти, 5,1% са работещи в среда с професионални вредности, 4,9% са приемали анаболни стероиди и 1,3% – наркотици. В хода на проучването е установено, че в групата с азооспермия пушачите са приблизително с 3 години по-млади от непушачите (!!!!!!!), което може да се тълкува като израз на тенденцията с увеличаване на възрастта, индивидите да станат по-отговорни към здравето си“. Цялостната оценка на представените резултати дават представа за репродуктивните проблеми на българите и в същото време настоятелно

посочват нуждата от целенасочена средова и генетична профилактика на изследваните проблеми.

Изводите са направени на базата на получените резултати и считам, че са обективно извлечени.

Приносите са обективни и добре структурирани като оригинални, с научно-приложен характер и потвърдителни.

Получените резултати са популяризирани чрез три публикации в реферирани и нереферирани научни списания и седем участия в научни форуми.

Позволявам си да задам следния въпрос: „В 30 mm стерилни конични епруветки се поставят 10 ml среда за култивиране, към която са добавят 1-2 ml хепаринизирана венозна кръв. Материалът внимателно се хомогенизира.“ – 30 mm това диаметра на епруветката ли е?

В заключение позволявам си да препоръчам на членовете на почитаемото научно жури да присъдят на докторанта Спас Джоглов образователната и научна степен „доктор“.

Подпис:

Проф. д-р Л. Сотиров